

ERHVERVSJURA

EN UMULIG DIGITAL OPGAVE

SELVANGIVELSE: Den digitale oplysningsadgang på Skat.dk er blevet så besværlig, at man risikerer at gøre som udgangspunkt lovlydige borgere til skattesvindlere.

LARS BO LANGSTED
professor
juridisk institut
Aalborg Universitet

erhverv@jp.dk

Min 18-årige niece, vi kan jo kalde hende Frederikke, ringede den anden dag og spurgte, om hun måtte komme forbi og få hjælp til selvangivelsen. Lettere forundret – og betragteligt smigret – spurgte jeg, om hun da ikke bare havde fået en årsopgørelse?

Det havde hun, men der var nogle indtægter fra sidste år, der ikke var med, så vidt hun kunne se, og da hun selv var gået ind på Skat.dk, syntes hun ikke lige, at hun kunne finde ud af det. I et forsøg på at være ung med de unge sagde jeg: »bring it on!« Og var sikker på, at jeg nu kunne vise, at selvom man ikke ligefrem er vokset op med computere, kunne man vel snildt håndtere sådan en smule »digital offentlig løsning«.

Samme aften sad vi ved spisebordet og kiggede på skærmen. Frederikke ville jo gerne betale sin skat, som hun skulle. Hun syntes, at det var for groft med alle de mennesker, der snød med skatten, og som samtidig brokkede sig over, at der ikke var penge til at passe de gamle på plejehjemmene. Og hun ville jo heller ikke risikere at ødelægge sin karriere med en plet på straffeattesten, hvis hun nu bare lod som ingenting.

Hendes problem var dels, at hun sidste sommer havde arbejdet i en iskiosk ved Vesterhavet og tjent omkring 17.000 kr., dels havde hun nogle gange hjulpet en bekendt, der havde et serveringsbureau, med at servere ved firmasammenkomster, konfirmationer og den slags, hvor hun i løbet af året havde tjent godt 10.000 kr. Det var ved siden af hendes faste studiejob som kassefløser. Lønnen derfra var tilsyneladende indberettet, som den skulle.

Lettere kålhøgen og med årelang erfaring i bagagen med først papirselvangivelser og senere digitale ditto smådrillede jeg med, at den ged skulle vi hurtigt få barberet. Dels var vi jo vældig kloge – i hvert fald tilsammen – dels havde Skat faktisk en rigtig god digital løsning, som jeg flere gange ved familiesammenkomster havde fremhævet som noget nær genial.

Det skulle dog vise sig, at man aldrig bliver for gammel til at lære nyt. Nævnet med niecens NemID loggede vi på og fandt lynhurtigt muligheden for at

rette årsopgørelsen/selvangivelsen for 2013.

»Nu skal du bare se,« sagde jeg.

Iskioskejereren havde fået afløserne til at lave nogle underlige fakturalignende lapper, hvor de havde skrevet det beløb på, de skulle have for deres vagter. Beløbet havde de så fået sat ind på deres konto.

Aha, tænkte jeg, egentlig skulle det jo nok have været A-indkomst, men at arbejdsgiveren fra sidste sommer ikke kunne finde ud af at rubricere tingene, som han skulle, kunne jo ikke være Frederikkes problem. Hun skulle bare opgive sin indtægt, så havde hun opfyldt sin borgerpligt.

Under A-indkomst var der allerede fortrykt et beløb fra supermarkedet, og det kunne vi naturligvis ikke ændre, for så skulle der jo også have været indeholdt A-skat, hvad jeg forstod, der ikke havde været i iskiosken.

Lige under havde vi så rubrik 12 om honorarer m.v. Det måtte være for B-indtægter, der var arbejdsmæssig indkomst. Men, ups – her kunne man sørme heller ikke selv skrive et beløb ind. »Se vejledning«, stod der, der hvor vi ville have skrevet 17.000 kr.

Af vejledningen fremgik, at det var helt rigtigt, at man sandelig da ikke sådan

bare kunne få lov til at oplyse en indtægt, man havde haft. I stedet skulle hun »kontakte sin arbejdsgiver og bede ham lave en ny indberetning«, og når arbejdsgiveren så havde gjort det, ville Skat lave en ny årsopgørelse.

Nu havde vi en lumsk mistanke om, at arbejdsgiveren dels kunne være svær at få fat på, dels at han nok ikke ville være alt for interesseret i at kontakte Skat om ret meget.

Det havde vejledningsforfatterne måske også tænkt på. I hvert fald var det også muligt at kontakte Skat selv »hvis din arbejdsgiver ikke kan lave en ny indberetning«. Så skulle man blot vedlægge »dokumentation, for eksempel lønsedler eller din kontrakt«.

Jeg mærkede tydeligt, hvordan mine allerede grånende hår pludselig blev helt grå og selvlysende. Frederikke havde jo ikke nogen dokumentation for indtægten. Hun havde været helt tilfreds med at få pengene. Men, se – der var en rubrik, som man faktisk kunne skrive i: Rubrik 15, »anden personlig indkomst, f.eks. privat dagpleje«. Ind med de 17.000 og så lukke øjnene for, at det sikkert var helt forkert, men nu var beløbet i hvert fald oplyst og kunne blive beskattet.

O.k., tænkte vi, så lad os

prøve med indtægten fra serveringsbureauet. Det havde sørme indberettet, havde det – men det havde indberettet beløbet i rubrik 17, der handlede om gruppelevsforikringer og – kunne vi se af vejledningen til dette punkt – skattepligtige uddelinger fra fonde og foreninger.

Frederikke syntes, at det var underligt, for den rubrik stod jo under en overskrift, hvor der stod, at det var beløb, hvoraf der ikke skulle betales arbejdsmarkedsbidrag. Og det skulle der jo nok, tænkte vi. Så egentlig burde beløbet vel stå i rubrik 12 – men den var jo låst, så man ikke kunne rette i den. Så kunne vi måske skrive det i rubrik 15 sammen med pengene fra iskiosken? Men det forudsatte jo, at vi kunne trække beløbet ud af rubrik 17, og det kunne vi ikke, for den var også låst. Også her skulle man kontakte arbejdsgiveren og få arbejdsgiveren til at rette i oplysningerne.

Fuldstændigt opgivende slukkede vi computeren. Heldigvis var Frederikke fintfølelse nok til ikke at rive mig min oprindelige digitale selvsikkerhed i næsen, men sagde trøstende, at så måtte hun jo prøve at kontakte arbejdsgiveren en gang i den kommende uge. Jeg er nu ikke sikker på,

Heldigvis var Frederikke fintfølelse nok til ikke at rive mig min oprindelige digitale selvsikkerhed i næsen.

at det er blevet til noget.

Og hvad kan man så lære af den historie? Ja man kan i første omgang forundres dybt over, at Skat låser så mange rubrikker, at det, der tidligere var en let og ukompliceret måde at oplyse alle sine indtægter på, nu er blevet noget nær et sisyfosarbejde og meget lidt digitalt.

Man skal kontakte sin arbejdsgiver og overtale denne til f.eks. at oplyse, at noget egentligt skulle have været A-indkomst.

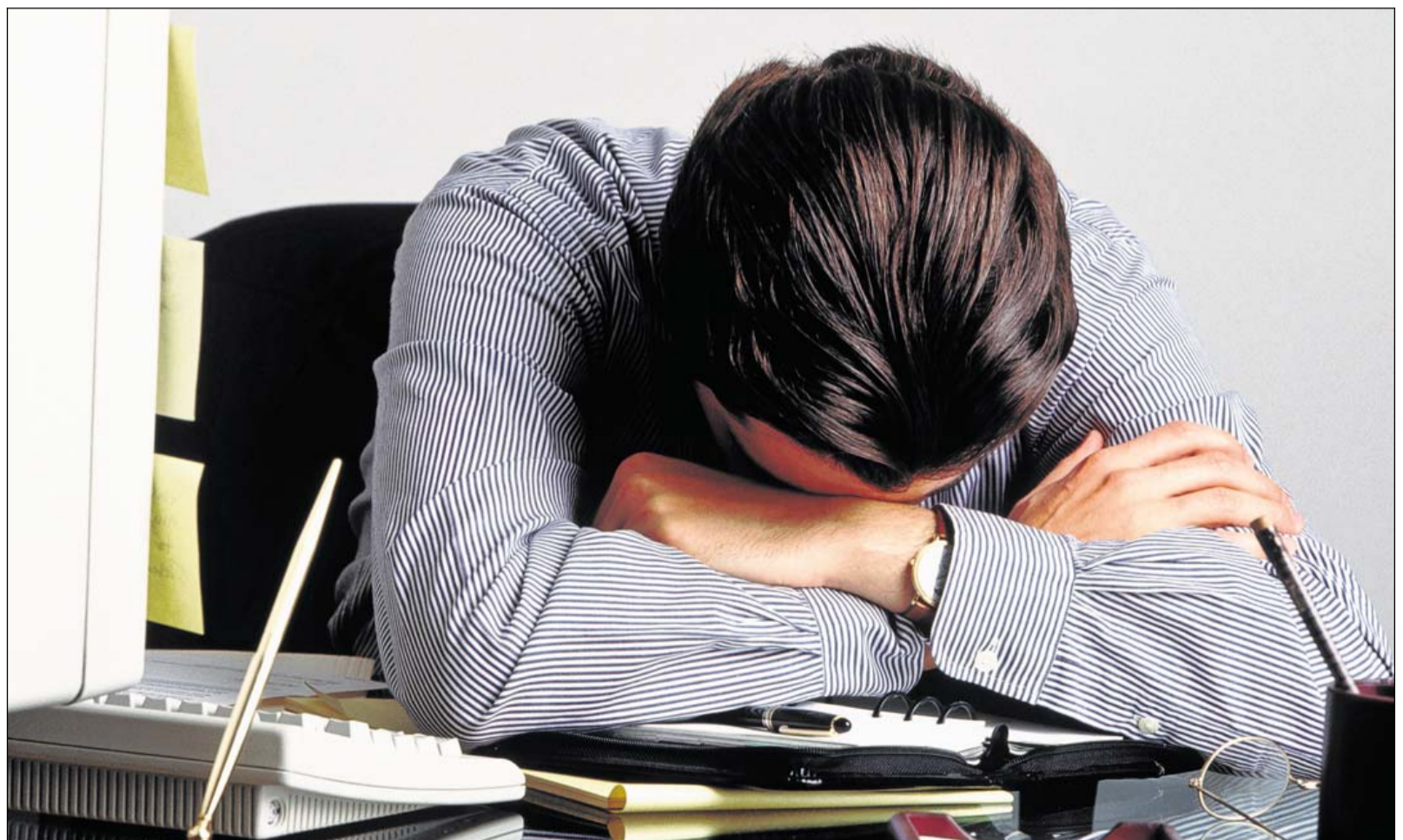
Og hvad nu, hvis arbejdsgiveren ikke er til at overbevise? Så skal man kunne »dokumentere«, at man har haft en indtægt. Kan man heller ikke det, kan man så overhovedet få lov til at oplyse om en skattepligtig indtægt, man har haft, og som man som lovlydig bor-

ger faktisk gerne vil betale skat af? Kun i rubrik 15 og kun, hvis arbejdsgiveren ikke har indberettet noget som helst i andre rubrikker.

Af skattekontrolloven fremgår jo oven i købet, at man kan straffes med både bøder og fængsel, hvis man ikke opgiver alle sine indtægter. Men så hænger det slet ikke sammen, at Skat lægger så mange hindringer i vejen for, at man kan opfylde sin lovpålagte oplysningspligt.

Låsningen af alle disse rubrikker giver givetvis mening i en embedsmands regnearkshjerne – for så kan man jo samtidig få oplysninger om den arbejdsgiver, der ikke har styr på tingene – men det kan nu engang ikke være en lovlydig lønmodtagers pligt også at gøre Skats arbejde – og slet ikke som forudsætning for at få lov til at indberette en skattepligtig indkomst på korrekt vis.

Det bør indgå i Skats verserende »retssikkerheds-eftersyn«, at den tidligere så lette digitale oplysningsadgang nu er blevet så besværlig via de mange låste rubrikker, at man risikerer at gøre som udgangspunkt lovlydige borgere til skattesvindlere, fordi de giver op over for uforståelige, unødvendige og besværlige krav. Det er en »ommer«!

Man kan forundres over, at det, der tidligere var en let og ukompliceret måde at oplyse indtægter på, nu er blevet noget nær et sisyfosarbejde. Illustration: Corbis/Flirt